

GALANTSKÉ OSVETOVÉ STREDISKO

Bratislavská 1458/71, 92401 Galanta

PROPOZÍCIE

Čaro slova 2022

okresného kola súťaže

v umeleckom prednese poézie a prózy

detí, mládeže a dospelých

Hviezdoslavov Kubín 2022

68. ročník celoštátnej postupovej súťaže a prehliadky

v umeleckom prednese poézie a prózy,

v tvorbe recitačných kolektívov a divadiel poézie detí, mládeže a dospelých

1. VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA

1.1. Charakteristika súťaže

- 1.1.1. Celoštátna postupová súťaž a prehliadka umeleckého prednesu poézie a prózy, tvorby recitačných kolektívov a divadiel poézie detí, mládeže a dospelých Hviezdoslavov Kubín je **najstaršou a najprestížnejšou** súťažou a zároveň **vrcholným podujatím** tohto druhu na Slovensku.
- 1.1.2. Súťaž je určená deťom, mládeži a dospelým.
- 1.1.3. Súťaž nie je tematicky zameraná, ani vymedzená.
- 1.1.4. Súťaž sa koná **každý rok**.

1.2. Ciele súťaže

- 1.2.1. **Hlavným cieľom súťaže** je nadobúdanie vedomostí, rozvíjanie nadania a umelecko-odborný rast jednotlivcov a kolektívov prostredníctvom poznávania, realizácie a prezentácie umeleckej tvorby v oblasti umeleckého prednesu, recitačných kolektívov a divadla poézie.
- 1.2.2. Ďalšími cieľmi sú:
 - 1.2.2.1. prezentovať a konfrontovať súčasnú interpretačnú tvorbu v oblasti umeleckého prednesu jednotlivcov a kolektívov a inscenačnú tvorbu divadiel poézie;
 - 1.2.2.2. hlbšie spoznávať literárne hodnoty a zoznamovať s nimi verejnosť. Rozširovať a prehľbovať v súťažiacich literárne poznanie, tvorivosť, kultivovať ich jazyk, reč, zmysel pre rytmus, pestovať vzťah k slovu ako kultúrnej a umeleckej hodnote;
 - 1.2.2.3. prispievať k vyhľadávaniu talentovaných a nadaných žiakov a študentov v oblasti umeleckého slova, viesť ich k samostatnej tvorivej činnosti, upevňovať ich záujem o sebavzdelávanie, prispievať k účelnému a efektívnemu využívaniu voľného času;
 - 1.2.2.4. umožniť pedagogickým pracovníkom využívať poznatky zo súťaže na skvalitnenie výchovno-vzdelávacieho procesu detí a mládeže v predmetoch slovenský jazyk a literatúra, estetická a etická výchova, a kultúrnym pracovníkom ponúknuť možnosť na skvalitnenie kultúrneho života v miestach a regiónoch;
 - 1.2.2.5. aktivizovať slovnú interpretačnú a divadelnú tvorbu na základných, stredných a vysokých školách, základných umeleckých školách, v centrách voľného času a ďalších subjektoch vzdelávacej, kultúrnej a umeleckej činnosti detí, mládeže a dospelých;
 - 1.2.2.6. vytvárať možnosť prezentácie, vzájomnej konfrontácie, inšpirácie a vzdelávania pre všetkých záujemcov o túto činnosť prostredníctvom prehliadok, hodnotiacich diskusií a iných foriem vzdelávacích i sprievodných podujatí.

1.3. Riadenie súťaže

- 1.3.1. Vyhlasovateľom a odborným garantom je Národné osvetové centrum z poverenia Ministerstva kultúry SR a Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR.
- 1.3.2. Organizátormi sú krajské a regionálne osvetové a kultúrne strediská, mestské kultúrne strediská a ďalšie kultúrne a školské subjekty.

2. ŠTRUKTÚRA SÚŤAŽE

2.1. Kolá súťaže

- 2.1.1. Súťaž má postupový charakter a je **viacstupňová**:
- 2.1.2. Základným stupňom súťaže je triedne kolo. Víťaz triedneho kola postupuje do školského kola, potom do obvodného, okresného a regionálneho kola. Z regionálnych postupových súťaží postupujú víťazi do krajských súťaží. Víťazi krajských kôl postupujú do celoštátneho kola.

2.2. Súťažné kategórie

2.2.1. Súťaž jednotlivcov

Vo všetkých kategóriách sa súťaží **osobitne v prednese poézie a osobitne v prednese prózy**.

2.2.1.1. Umelecký prednes detí:

I. kategória

- **žiaci 2. – 4. ročníka** základných škôl a žiaci základných umeleckých škôl vo veku 7 – 10 rokov,
- umelecký prednes **poézie** maximálne **5 minút**,
- umelecký prednes **prózy** maximálne **6 minút**.

II. kategória

- **žiaci 5. – 6. ročníka** základných škôl a prímy (1. ročníka) osemročných gymnázií a žiaci základných umeleckých škôl vo veku 10 – 12 rokov,
- umelecký prednes **poézie** maximálne **5 minút**,
- umelecký prednes **prózy** maximálne **6 minút**.

III. kategória

- **žiaci 7. – 9. ročníka** základných škôl a sekundy, tercie, kvarty (2. – 4. ročníka) osemročných gymnázií a žiaci základných umeleckých škôl vo veku 12 – 15 rokov,
- umelecký prednes **poézie** maximálne **6 minút**,
- umelecký prednes **prózy** maximálne **8 minút**.

2.2.1.2. Umelecký prednes mládeže:

IV. kategória

- **žiaci 1. – 4. ročníka stredných škôl**, 5. – 8. ročníka osemročných a bilingválnych gymnázií a ostatná nevysokoškolská mládež do 19 rokov vrátane,
- umelecký prednes **poézie** maximálne **8 minút**,
- umelecký prednes **prózy** maximálne **10 minút**.

2.2.1.3. Umelecký prednes dospelých:

V. kategória

- **študenti vysokých škôl** bez ohľadu na vek, žiaci 5. – 6. ročníka konzervatórií a **dospelí od 20 rokov**,
- umelecký prednes **poézie** maximálne **8 minút**,
- umelecký prednes **prózy** maximálne **10 minút**.

2.2.1 Súťaž kolektívov

I. kategória

- **detské** recitačné kolektívy a divadlá poézie,
- vek účinkujúcich členov súboru **do 15 rokov**.

II. kategória

- divadlá poézie a recitačné kolektívy **mládeže a dospelých**,
- vek účinkujúcich členov súboru **nad 15 rokov**.

3. PODMIENKY PRE SÚŤAŽIACICH

3.1. Prihlasovanie

- 3.1.1. Na súťaži sa môže zúčastniť každý neprofesionálny recitátor, záujemca o umelecký prednes a neprofesionálne kolektívy inscenujúce literárne texty.
- 3.1.2. **Žiaci I. – III. kategórie a recitatori IV. kategórie** majú právo prihlásiť sa do triedneho, resp. školského kola v škole, ktorú navštevujú. Deti v domácom vzdelávaní sa prihlasujú do súťaže kmeňovej, resp. skúšobnej školy alebo základnej umeleckej školy. Ak sa školské kolá v uvedených školách nekonajú, môže pre nich základné kolo organizovať príslušné občianske združenie. Individuálne problémy rieši Národné osvetové centrum.
- 3.1.3. **Organizatori školských kôl prihlasujú víťazných postupujúcich recitátorov do vyššieho kola súťaže prostredníctvom elektronického prihlasovacieho systému na webovej stránke Národného osvetového centra: www.nocka.sk/chcemsaprihlasit** Do okresného kola v Galante sa treba prihlásiť **najneskôr do 18.3.2022!**

- 3.1.4. Ak sa školské kolá na stredných školách nekonajú, recitátori IV. a V. kategórie majú právo prihlásiť sa do súťaže okresného kola podľa miesta bydliska alebo školy/pracoviska. V prípade, že kultúrne inštitúcie okresné kolá neorganizujú, recitátori IV. – V. kategórie majú právo prihlásiť sa do vyšších kôl súťaže (regionálne, resp. krajské), avšak do najnižšieho kola, ktoré sa v okruhu ich pôsobenia organizuje. **Títo recitátori sa prihlasujú do súťaže samostatne prostredníctvom elektronického formulára na webovej stránke Národného osvetového centra: <http://www.nocka.sk/chcemsaprihlasit>.**
- 3.1.5. **Kolektívy** sa prihlasujú do okresných/regionálnych kôl **podľa miesta svojho pôsobenia prostredníctvom elektronického formulára na webovej stránke Národného osvetového centra: <http://www.nocka.sk/chcemsaprihlasit>. Prihlasuje ich vedúci alebo zriaďovateľ súboru.**
- 3.1.6. V prípade, že **sa nemení veková kategória**, tak: Recitátori, ktorí sa zúčastnili na celoštátnej súťaži a prehliadke Hviezdoslavov Kubín v predchádzajúcom roku, majú právo nastúpiť v nasledujúcom roku do súťaže v krajskom kole. Podobne tí, čo sa zúčastnili na krajskom kole, môžu nastúpiť v regionálnom/okresnom kole. Tí, čo sa zúčastnili na regionálnom kole, môžu nastúpiť do okresného kola. Tí, ktorí sa zúčastnili na okresnom kole, môžu nastúpiť do obvodného/školského kola a účastníci obvodných kôl môžu nastúpiť do školského kola súťaže.

3.2. Súťažné podmienky

- 3.2.1. Súťaž sa koná v prednese slovenskej a svetovej básnickej a prozaickej (nie dramatickej!) literatúry v **slovenskom jazyku**.
- 3.2.2. Recitátori a kolektívy prechádzajú všetkými stupňami súťaže **s tým istým textom a s tou istou inscenáciou hry**, ktorými sa prezentujú v základnom stupni súťaže.
- 3.2.3. Recitátor je povinný **prednášať text naspamäť**.
- 3.2.4. Do súťaže **nemožno vstúpiť s textom**, s ktorým recitátor v minulosti na súťaži Hviezdoslavov Kubín už vystúpil, alebo s ktorým získal umiestnenie na celoslovenských kolách iných recitátorských súťaží (Šaliansky Maťko, Beniakové Chynorany, Vansovej Lomnička, Naša Vansovej Lomnička, Timravina studnička, ... a Slovo bolo u Boha, Dilongova Trstená a ďalšie).
- 3.2.5. Recitátor môže nastúpiť do súťaže **len s jedným textom**.
- 3.2.6. Podmienkou účasti jednotlivcov je **priloženie súťažného textu prednesu k prihláške**. Recitátori, ktorí postúpili do krajského kola, sú povinní priložiť k prihláške text prednesu **v editovateľnom formáte**. V texte treba zachovať grafické členenie veršov a strof, odsekov podľa knižného alebo časopiseckého vydania. Na súťažný text je potrebné uviesť **meno recitátora, autora, prekladateľa, názov a zdroj textu**, prípadne upravovateľa textu **a meno/á pedagóga/lektora**, s ktorým recitátor na texte pracoval.
- 3.2.7. Súborny sa **nemôžu zúčastniť na súťaži s inscenáciou**, s ktorou vstúpili do inej súťaže garantovanej Národným osvetovým centrom, ani s inscenáciou, s ktorou už súťažili na Hviezdoslavovom Kubíne v minulosti.
- 3.2.8. Podmienkou účasti kolektívu je **priloženie scenára inscenácie** k prihláške s uvedením **autorov a prekladateľov** textov, ako aj **tvorcov inscenácie**.

4. HODNOTENIE SÚŤAŽE

5.1. Kritériá hodnotenia

- 5.1.1. V kategóriách **umeleckého prednesu súťaže jednotlivcov**:
- 5.1.1.1. dramaturgická príprava predlohy
- 5.1.1.1.1. **vhodnosť výberu textu** podľa veku a typu recitátora,
 - 5.1.1.1.2. **myšlienková a umelecká náročnosť predlohy**,
 - 5.1.1.1.3. **originalita a objavnosť predlohy**,
 - 5.1.1.1.4. **správne pochopenie obsahu** a zmyslu textu,
 - 5.1.1.1.5. **rozbor, členenie a úprava predlohy**,
 - 5.1.1.1.6. **vystihnutie žánrových a štýlových osobitostí** textu,
 - 5.1.1.1.7. **aktuálny výklad** recitovaného textu;
- 5.1.1.2. tvorivosť a osobnostný prístup recitátora

- 5.1.1.2.1. **schopnosť vnútorného videnia a** cítenia recitátora,
- 5.1.1.2.2. **schopnosť vytvorenia vzťahu, názoru a postoja** k textu,
- 5.1.1.2.3. **hlasová a rečová technika** recitátora,
- 5.1.1.2.4. **originalita a kultivovanosť** rečového prejavu a vystupovania,
- 5.1.1.2.5. **tvorivá práca** s recitátorskými výrazovými prostriedkami,
- 5.1.1.2.6. funkčnosť použitia **slovných a mimoslovných prostriedkov**,
- 5.1.1.2.7. **výstavba, gradácia a pointovanie** prednesu,
- 5.1.1.2.8. **miera rozumovej a citovej účasti** na prednese;
- 5.1.1.3. pôsobivosť prednesu na poslucháča
 - 5.1.1.3.1. **zacielenosť** na poslucháča a kontakt s ním,
 - 5.1.1.3.2. **presvedčivosť** interpretácie,
 - 5.1.1.3.3. pôsobenie recitátora **ako osobnosti**,
 - 5.1.1.3.4. **originálnosť recitátora** a jeho výkonu.
- 5.1.2. V kategóriách **recitačných kolektívov a divadiel poézie**:
 - 5.1.2.1. dramaturgia
 - 5.1.2.1.1. **vhodnosť témy a predlohy** pre kolektív (vek, soc. a kult. zázemie, špecifickosť kolektívu),
 - 5.1.2.1.2. **myšlienková a umelecká náročnosť predlohy**,
 - 5.1.2.1.3. **originalita, novosť a objavnosť** predlohy,
 - 5.1.2.1.4. **spracovanie literárnej predlohy** do scenára (rešpektovanie témy, formy a špecifickosti literárnej predlohy; vystihnutie obsahových, žánrových a štýlových osobitostí textu; vystihnutie aktuálnosti obrazov, myšlienok či formy textu; členenie na party),
 - 5.1.2.1.5. **uplatnenie dramatických zákonitostí** pri tvorbe scenára,
 - 5.1.2.1.6. **harmónia literárnosti a dramatickosti** v scenári,
 - 5.1.2.1.7. **pochopenie obsahu** a zmyslu predlohy a scenára,
 - 5.1.2.1.8. **aktuálnosť predlohy** a scenára,
 - 5.1.2.1.9. **dramaturgické a pedagogické zámery a ciele**, ich naplnenie v scenári;
 - 5.1.2.2. javiskové stvárnenie
 - 5.1.2.2.1. **jasnosť a cieľ** režijnej koncepcie,
 - 5.1.2.2.2. **zreteľnosť myšlienково-poetických rovín a javiskových obrazov**,
 - 5.1.2.2.3. **členenie, charakter výstavby a temporytmus** inscenácie,
 - 5.1.2.2.4. **hlasová a výrazová úroveň interpretov** (technika hlasu a reči jednotlivcov a zboru; čistota, výraz, plasticnosť sólových interpretov a zboru; charakteristika, vzťahy, funkcie jednotlivcov a zboru; tempo, rytmus, kompaktnosť interpretačného kolektívu),
 - 5.1.2.2.5. **zvukové a hudobné spracovanie** inscenácie (výber zvukových a hudobných prvkov a ich funkčnosť, výber hudby a jej funkčnosť, zvukovo-rytmická, spevácka, zborová a hudobná interpretácia)
 - 5.1.2.2.6. **pohybové, prípadne choreografické spracovanie** inscenácie (charakter, cieľ, funkčnosť, nápaditosť pohybu a choreografie vo vzťahu k téme a dramaturgicko-režijnému cieľu; pohybová úroveň a technika interpretov, realizácia javiskových a choreografických foriem),
 - 5.1.2.2.7. **výtvarné spracovanie** inscenácie (výber, charakter a funkčnosť hmotného – výtvarného – materiálu vo vzťahu k téme, scenáru a k dramaturgicko- režijnej koncepcii; estetika farieb a tvarov v kostýmovaní a scénografii, výtvarný štýl inscenácie; pohyb výtvarného materiálu na scéne, jeho funkčnosť, obrazotvornosť a technická presnosť),
 - 5.1.2.2.8. **koexistencia a súhra všetkých javiskových zložiek**;
 - 5.1.2.3. zameranosť na diváka
 - 5.1.2.3.1. **komunikatívnosť** inscenácie s divákom,
 - 5.1.2.3.2. **súhra slovného, poetického a dramatického** v inscenácii,
 - 5.1.2.3.3. **originálnosť a jedinečnosť** inscenácie.

5. ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

- 7.1. Propozície nadobúdajú účinnosť podpisom generálneho riaditeľa Národného osvetového centra.
- 7.2. Prípadné zmeny, doplnenia a spravenia propozícií vydáva Národné osvetové centrum.
- 7.3. Súťaž nie je realizovaná za účelom dosiahnutia zisku.
- 7.4. V dôsledku nesplnenia akýchkoľvek podmienok uvedených v týchto propozíciách nemusia byť súťažiaci prijatí do súťaže, alebo môžu byť zo súťaže vyradení.
- 7.5. Súťažiaci prihlásením do súťaže vyhlasuje, že berie na vedomie, že vyhlasovateľ súťaže:
 - 7.5.1. vyhotovením a/alebo použitím fotodokumentácie a/alebo videodokumentácie s jeho podobizňou nijakým spôsobom nezasahuje do práv súťažiaceho na ochranu osobnosti, ustanovených § 11 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej OZ),
 - 7.5.2. obrazové snímky podobizní súťažiaceho budú vyhotovené a sú ako súčasť fotodokumentácie a/alebo videodokumentácie podľa predchádzajúceho bodu použité primeraným spôsobom len a výslovne na umelecké účely a/alebo tlačové spravodajstvo a z uvedeného dôvodu, v súlade s § 12 ods. 3 OZ, súhlas dotknutého súťažiaceho nie je potrebný,
 - 7.5.3. použitie obrazových snímkov podobizní súťažiaceho podľa predchádzajúceho bodu nie je v rozpore s jeho oprávnenými záujmami.
- 7.6. Súťažiaci vo veku do 18 rokov sú povinné prísť na súťaž v sprievode dospelého osoby (pedagóga, rodiča alebo inej dospelého osoby), ktorá chráni ich bezpečnosť a rieši ich problémy organizačného či sociálneho charakteru.
- 7.7. Súťažiaci prihlásením do súťaže vyhlasuje, že jeho súťažný umelecký výkon, prípadne autorské dielo použité v rámci súťažného umeleckého výkonu nezasahuje do práv a právom chránených záujmov tretích osôb a má vysporiadané všetky práva viažuce sa k súťažnému umeleckému výkonu a/ alebo v rámci neho použitému autorskému dielu.
- 7.8. Súťažiaci prihlásením do súťaže udeľuje Národnému osvetovému centru a organizátorom jednotlivých kôl súťaže bezodplatný súhlas na použitie jeho súťažného umeleckého výkonu v zmysle § 97 a nasl. zákona č. 185/2015 Z. z. autorský zákon, a to najmä, avšak nielen na vyhotovenie originálu i rozmnoženiny záznamu jeho umeleckého výkonu a sprístupňovanie záznamu jeho umeleckého výkonu verejnosti v rámci realizácie aktivít a na účely šírenia osvetovej činnosti v pôsobnosti organizátorov jednotlivých kôl súťaže a Národného osvetového centra.
- 7.9. Súťažiaci vyhlasuje, že sa oboznámil s podmienkami spracúvania osobných údajov Národným osvetovým centrom, ktoré je dostupné na www.nocka.sk alebo v Národnom osvetovom centre.

Časový harmonogram súťaže:

- Okresná súťaž pre okres Galanta sa uskutoční v Galantskom osvetovom stredisku nasledovne:
 - I. kategória - 29.3.2022 od 8,30 hod /utorok/ poézia a próza
 - II. kategória - 30.3.2022 od 8,30 hod /streda/ poézia a próza
 - III. kategória - 31.3.2022 od 8,30 hod /štvrtok/ poézia a próza
 - IV. a V. kateg. - 31.3.2022 /štvrtok/ poézia a próza – čas upresníme podľa počtu prihlásených!
- Krajská súťažná prehliadka - Hollého pamätník: 27. - 29. 4. 2022 Trnava
- Celoštátna súťaž a prehliadka - 68. Hviezdoslavov Kubín: 22. - 25. 6. 2022 Dolný Kubín

UPOZORNENIE: Organizátor okresnej súťaže neprepláca cestovné náhrady.

Prihlásiť sa treba elektronicky **najneskôr do 18.3.2022 na stránke** <http://www.nocka.sk/chcemsaprihlasit>

Kontakt: Ivana Balušíková - 0902 904 201
osveta_galanta1@zupa-tt.sk